

daidalos peutz

Erfgoed en energieverbruik: de eeuwige uitzondering? *Beluiken in Gent – Energetische opwaardering*

Presentatie colloquium Gorduna, 09/09/2022
Dries Haesendonck, Daidalos Peutz bouwfysisch ingenieursbureau

Beluiken in Gent - Erfgoedevaluatie en opmaak duurzame toekomstscenario's

daidalos peutz

POLO.
ARCHITECTS

ARCHITECTURE
& ENGINEERING

origin

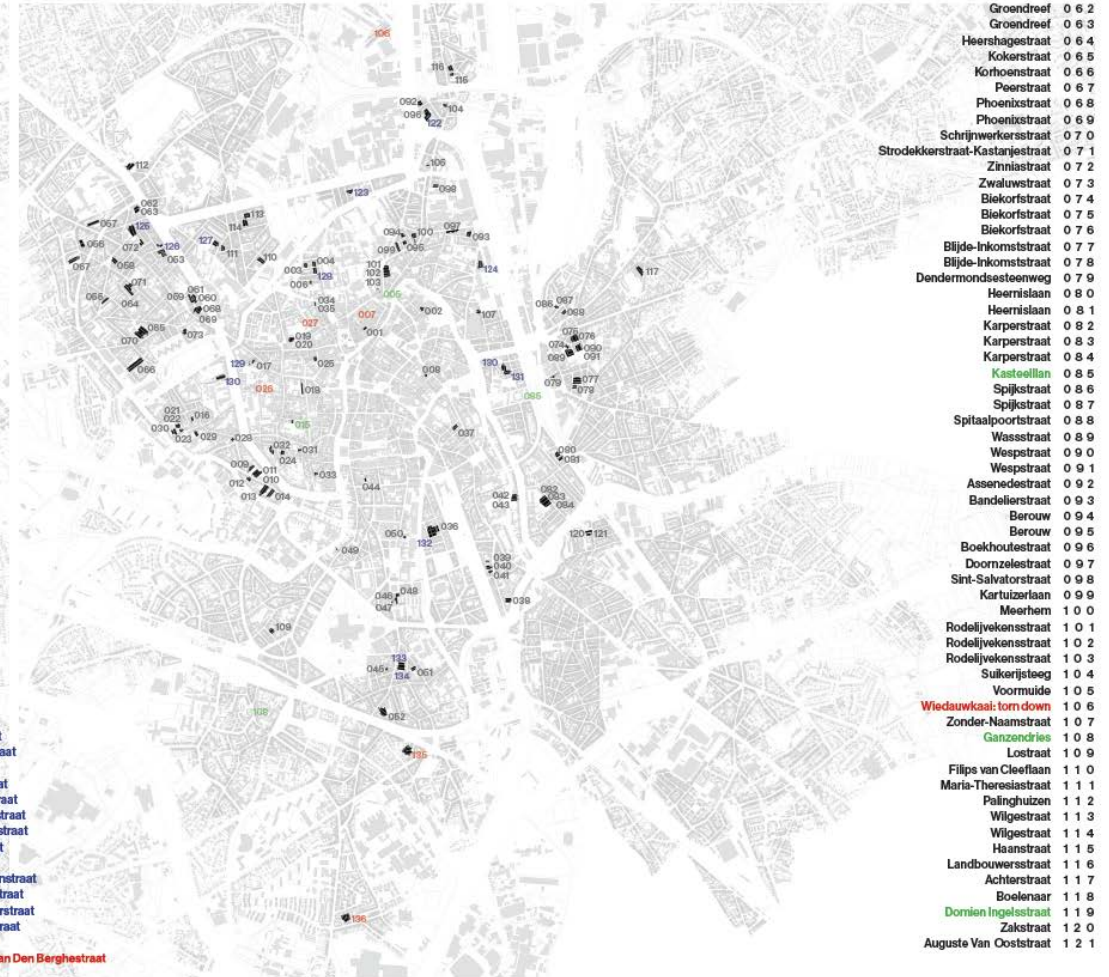

Beluikenatlas - Typologieën

0 0 1	Corduaniersstraat
0 0 2	Gelukstraat
0 0 3	Gerststraat
0 0 4	Gerststraat
0 0 5	Grauwpoort
0 0 6	Meelstraat
0 0 7	Ploetersgracht
0 0 8	Ridderstraat
0 0 9	Bijlokevest
0 1 0	Bijlokevest
0 1 1	Bijlokevest
0 1 2	Bijlokevest
0 1 3	Bijlokevest
0 1 4	Bijlokevest
0 1 5	Brandstraat
0 1 6	Brankardierstraat
0 1 7	Hoogstraat
0 1 8	Hoogstraat
0 1 9	Koolsteeg
0 2 0	Koolsteeg
0 2 1	Krijgsgesthuisstraat
0 2 2	Krijgsgesthuisstraat
0 2 3	Krijgsgesthuisstraat
0 2 4	Krommenelleboog
0 2 5	Luxemburgstraat
0 2 6	Mariland
0 2 7	Prinsenhof
0 2 8	Raas van Gaverestraat
0 2 9	Raas van Gaverestraat
0 3 0	Sint-Martensblinden
0 3 1	Stoppelstraat
0 3 2	Twaalfkameren
0 3 3	Wijngaardstraat
0 3 4	Zilverhof
0 3 5	Zilverhof
0 3 6	Klaproosstraat
0 3 7	Lange Boomgaardstraat
0 3 8	Keizersvest
0 3 9	St.-Liavenspoorstraat
0 4 0	St.-Liavenspoorstraat
0 4 1	St.-Liavenspoorstraat
0 4 2	Visserij
0 4 3	Visserij
0 4 4	Rozendaalken
0 4 5	Kraaistraat
0 4 6	Overpoortstraat
0 4 7	Overpoortstraat
0 4 8	Voetweg
0 4 9	Hebbrechtstraat
0 5 0	Hoveniersberg
0 5 1	Voorjaarstraat
0 5 2	Speelmanstraat
0 5 3	Abrikosstraat
0 5 4	Batterijstraat
0 5 5	Boerderijstraat
0 5 6	Boomstraat
0 5 7	Brugsesteenweg
0 5 8	Fonteinplein
0 5 9	Goudensterstraat
0 6 0	Goudensterstraat
0 6 1	Goudensterstraat
-
1 2 2	Aksselstraat
1 2 3	Kaprijkestraat
1 2 4	Harn
1 2 5	Harmerstraat
1 2 6	Notelaarstraat
1 2 7	Victor Frisstraat
1 2 8	Bellemanstraat
1 2 9	Akkerstraat
1 3 0	Buithof
1 3 1	Kazemattenstraat
1 3 2	Takkebosstraat
1 3 3	Gangmakerstraat
1 3 4	Kleppersstraat
1 3 5	Kauwplein
1 3 6	Kristoffel van Den Berghstraat

Gents Beluiken Inventaris

Scale 1:12500

Beluikenatlas - Erfgoedwaardering

Bijlokevest (Cité Evrard)

De Cité Evrard is een in 1860 opgetrokken, tweezijdig bebouwd steegbeluik aan de Bijlokevest. Een bakstenen toegangspoort uit drie bogen vormt de ingang tot de steeg. Links is de rij woningen opgedeeld in een eerste deel dat rug aan rug is gebouwd aan de naastliggende Cité Muyskens. Een onregelmatigheid in de gevelindeling van deze rij verwijst nog naar de toiletten die hier in 1914 werden geplaatst. Achteraan, gescheiden door een overbouwde doorgang naar de cité Muyskens, sluiten drie woningen onder zadeldak met iets lagere nok de rij. De rechtse rij is opgetrokken uit eenzelfde bebouwing als links achteraan. Alle woningen kennen twee bouwlagen en hadden oorspronkelijk twee traveeën met rechthoekige gevelopeningen met een blindnis op de verdieping. Na een gezamenlijke renovatie in 2011 werden de beluikwoningen per twee samengevoegd tot grotere studentenhuusvestingen. Naar historisch model werd het schrijnwerk vernieuwd en zijn de gevels wit gekaleid op een zwarte plint. Nieuwe kasseibestrating vervangt de meer oorspronkelijke betontegels.

Een unieke, drieboogige bakstenen toegangspoort geeft toegang tot dit recent gerenoveerde steegbeluik dat deel uitmaakt van de zogenaamde cités van de Bijlokevest in het beschermd stadsgezicht Coupure en omgeving. Het beluik verloor echter enkele van zijn authentieke elementen, waaronder zijn bestrating met zijdelingse stoepen, de cementafwerking op de gevels en de kenmerkende gevelrosassen ter bevestiging van de elektriciteitskabels. Een uniforme gevelafwerking naar historische kleurstelling en schrijnwerk, gerenoveerd naar historisch model maken echter dat de Cité Evrard een hoge ensemblewaarde kan worden toegekend. Een voormalige ontlastingsboog in de gevels verwijst nog naar een voorheen aanwezig toiletgebouwtje in de huizenrij.

Afbeeldingen
Afb. 1 – Anoniem, Beluik gelegen in de Bijlokevest in Gent, 1980. Industriemuseum Gent, inv.nr. F10003-234.
Afb. 3 – ORIGIN, Steegbeluik Bijlokevest 18-54, Cité Evrard, 30 april 2021.
Afb. 4 – ORIGIN, Steegbeluik Bijlokevest 18-54, Cité Evrard, 30 april 2021.
Afb. 5 – ORIGIN, Steegbeluik Bijlokevest 18-54, Cité Evrard, 30 april 2021.

Bronnen
AOE, Steegbeluik Cité Evrard, laatste toegang 16 juni 2021: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/20127>.
Lyngens, Glenn, "Steegbeluiken; spanningevelden tussen straat en huiskamer," Gent, 2018.
Cocquyt, L., Guido Deseyn e.a. Onderzoek naar de Gentse beluiken: bouwysische, sociologische, historische evaluatie (Gent: WIARUG, 1978), 68-69.

	Typologie morfologie beluik	Gevelopbouw	Gevelafwerking	Gevelelementen	Historische collectieve voorzieningen	Openbare ruimte
Authenticiteit						
Ensemblewaarde						
Contextwaarde						
Representativiteit						
Uniciteit						
Ruimtelijke beleving						

Beluikenatlas - Fiches

Bijlokevest (Cité Evrard)

De Cité Evrard is een in 1860 opgetrokken, tweezijdig bebouwd steegbeluik aan de Bijlokevest. Een bakstenen toegangspoort uit drie bogen vormt de ingang tot de steeg. Links is de rij woningen opgedeeld in een eerste deel dat rug aan rug is gebouwd aan de naastliggende Cité Muyskens. Een onregelmatigheid in de gevelindeling van deze rij verwijst nog naar de toiletten die hier in 1914 werden geplaatst. Achteraan, gescheiden door een overbouwde doorgang naar de cité Muyskens, sluiten drie woningen onder zadeldak met iets lagere nok de rij. De rechtse rij is opgetrokken uit eenzelfde bebouwing als links achteraan. Alle woningen kennen twee bouwlagen en hadden oorspronkelijk twee traveeën met rechthoekige gevelopeningen met een blindnis op de verdieping. Na een gezamenlijke renovatie in 2011 werden de beluikwoningen per twee samengevoegd tot grotere studentenhuisvestingen. Naar historisch model werd het schrijnwerk vernieuwd en zijn de gevels wit gekleurd op een zwarte plint. Nieuwe kasseibestrating vervangt de meer oorspronkelijke betontegels.

Een unieke, drieboogige bakstenen toegangspoort geeft toegang tot dit recent gerenoveerde steegbeluik dat deel uitmaakt van de zogenaamde cités van de Bijlokevest in het beschermd stadsgezicht Coupure en omgeving. Het beluik verloor echter enkele van zijn authentieke elementen, waaronder zijn bestrating met zijdelingse stoepen, de cementafwerking op de gevels en de kenmerkende gevelrosassen ter bevestiging van de elektriciteitskabels. Een uniforme gevelafwerking naar historische kleurstelling en schrijnwerk, gerenoveerd naar historisch model maken echter dat de Cité Evrard een hoge ensemblewaarde kan worden toegekend. Een voormalige ontlastingsboog in de gevels verwijst nog naar een voorheen aanwezig toiletgebouwtje in de huizenrij.

Afbeeldingen
Afb. 1 – Anoniem, Beluik gelegen in de Bijlokevest in Gent, 1980. Industriemuseum Gent, inv.nr. F10003-234.
Afb. 3 – ORIGIN, Steegbeluik Bijlokevest 18-54, Cité Evrard, 30 april 2021.
Afb. 4 – ORIGIN, Steegbeluik Bijlokevest 18-54, Cité Evrard, 30 april 2021.
Afb. 5 – ORIGIN, Steegbeluik Bijlokevest 18-54, Cité Evrard, 30 april 2021.

Bronnen
AOE, Steegbeluik Cité Evrard, laatste toegang 16 juni 2021: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/20127>.
Lyppens, Glenn, "Steegbeluiken; spanningvelden tussen straat en huiskamer" Gent, 2018.
Cocquyt, L., Guido Deseyn e.a. Onderzoek naar de Gentse beluiken: bouwvisuele, sociologische, historische evaluatie (Gent: WIARUG, 1978), 68-69.

Opmaak duurzame toekomstscenario's - ambitie Stad Gent

Klimaatplan

- 40% minder CO₂ uitstoten door energiezuinig wonen, hernieuwbare energie toe te passen, en bedrijven en tertiaire sector en transport ertoe aan te zetten minder uit te stoten
- De indirecte uitstoot te verlagen in voeding en door circulaire economie
- Klimaatrobuust te zijn door klimaatadaptatie.

Energieprestatieregelgeving

tegen 2050 de CO₂-uitstoot van de gebouwen te reduceren tot 10% van de uitstoot van 1990

Norm akoestiek voor woongebouwen

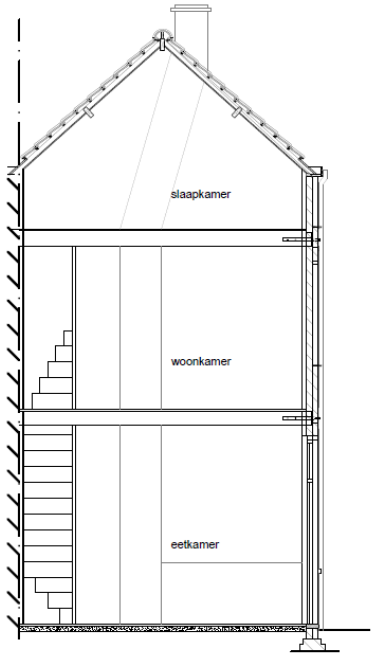
Klimaatplan 2020-2025

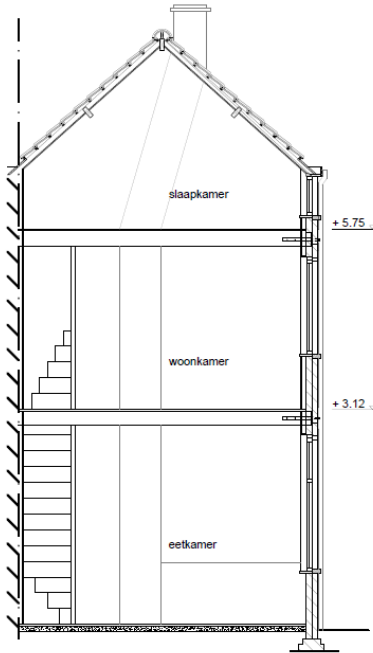
Voorbeeldbeluik - Kartuizerlaan

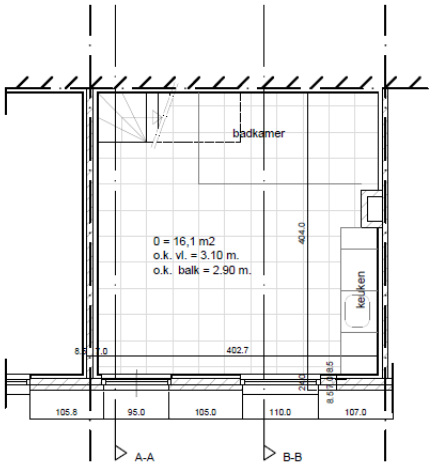
Voorgevel

Doorsnede A-A

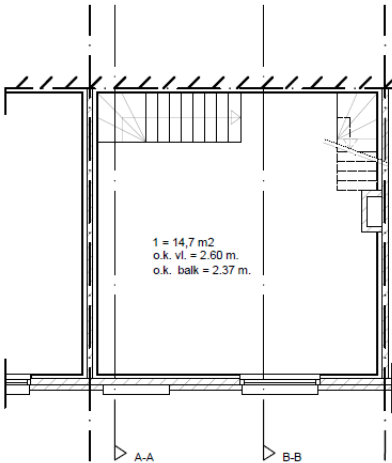

Doorsnede B-B

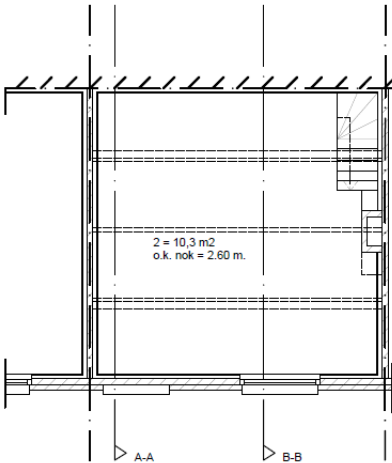

Gelijkvloers

Bestaande toestand Kartuizerlaan

Verdieping 1

Verdieping 2

Thermische verbeteringen gebouwschil

	historische variant	variant 0 (bestaande situatie)	variant 1	variant 2	variant 3	variant 4 (conform EPB nieuwbouw)
wanden	20cm baksteen	20cm baksteen	20cm baksteen	5cm binnenisolatie	10cm buitenisolatie	15cm buitenisolatie (0,24W/m²k cfr eis EPB)
daken	Geen isolatie, enkel onderdakplaat	Geen isolatie, enkel onderdak- plaat	20cm minerale wol (0,24W/m²k cfr eis EPB)	20cm minerale wol (0,24W/m²k cfr eis EPB)	20cm minerale wol (0,24W/m²k cfr eis EPB)	20cm minerale wol (0,24W/m²k cfr eis EPB)
Schrijn- werk	enkel glas in houten schrijnwerk	eerste generatie dubbele beglazing in pvc schrijnwerk	Hedendaagse beglazing in performant houten schrijnwerk	Hedendaagse beglazing in performant houten schrijnwerk	Hedendaagse beglazing in performant houten schrijnwerk	Hedendaagse beglazing in performant houten schrijnwerk
vloer	tegels op zavel	tegels op zavel	tegels op zavel	5cm XPS	5cm XPS	10cm XPS (0,24W/m²k cfr eis EPB)

Thermische verbeteringen gebouwschil

	historische variant	variant 0 (bestaande situatie)	variant 1	variant 2	variant 3	variant 4 (conform EPB nieuwbouw)
wanden	20cm baksteen	20cm baksteen	20cm baksteen	5cm binnenisolatie	10cm buitenisolatie	15cm buitenisolatie (0,24W/m²k cfr eis EPB)
daken	Geen isolatie, enkel onderdakplaat	Geen isolatie, enkel onderdak- plaat	20cm minerale wol (0,24W/m²k cfr eis EPB)	20cm minerale wol (0,24W/m²k cfr eis EPB)	20cm minerale wol (0,24W/m²k cfr eis EPB)	20cm minerale wol (0,24W/m²k cfr eis EPB)
Schrijn- werk	enkel glas in houten schrijnwerk	eerste generatie dubbele beglazing in pvc schrijnwerk	Hedendaagse beglazing in performant houten schrijnwerk	Hedendaagse beglazing in performant houten schrijnwerk	Hedendaagse beglazing in performant houten schrijnwerk	Hedendaagse beglazing in performant houten schrijnwerk
vloer	tegels op zavel	tegels op zavel	tegels op zavel	5cm XPS	5cm XPS	10cm XPS (0,24W/m²k cfr eis EPB)
S-peil	S98	S88	S74	S24	S21	S18

Technische installaties

Verwarming en SWW

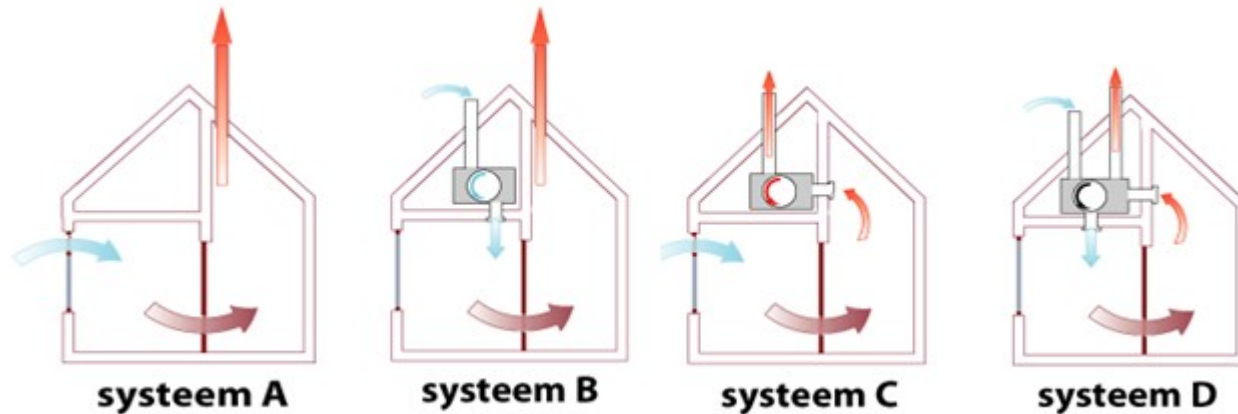
Ventilatie

- Systeem A: natuurlijke toevoer en afvoer
- Systeem B: mechanische toevoer en natuurlijke afvoer
- Systeem C: natuurlijke toevoer en mechanische afvoer
- Systeem D: mechanische toevoer en afvoer

Zonne-energie

Scenario's

Gedeelde technieken

Combinatie verbeteringen gebouwschil + technische installatie

	ruimteverwarming	sanitair warm water	ventilatie	Zonne-energie
technieken 0	lokale oliekachels	elektrische weerstandsverwarming	geen ventilatie	geen zonne-energie
technieken 1	gascondensatieketel	gascondensatieketel	geen ventilatie	geen zonne-energie
technieken 2	gascondensatieketel	gascondensatieketel	Balansventilatie (systeem D)	geen zonne-energie
technieken 3	gascondensatieketel	gascondensatieketel	Balansventilatie (systeem D)	6m ² PV-panelen
technieken 4	grondgekoppelde warmtepomp	grondgekoppelde warmtepomp	Balansventilatie (systeem D)	6m ² PV-panelen
technieken 5	grondgekoppelde warmtepomp	grondgekoppelde warmtepomp	Balansventilatie (systeem D)	6m ² PV-panelen + 4m ² zonneboiler

Energieverbruik scenario's

E-peilen	variant 0 (bestaande situatie)	variant 1	variant 2	variant 3	variant 4
	1 ^e generatie dubbele beglazing	+hedendaags schrijnwerk + dakisolatie	+ binnen-isolatie 5cm + vloer-isolatie 5cm	+ buiten-isolatie 10cm	conform EPB nieuwbouw
technieken 0 Oliekachels/elektrische boiler	212	185 ①	106	101	96
technieken 1 condensatiegasketel	188	163	95	75	68
technieken 2 Condensatiegasketel + ventilatie systeem D	154	126	51	46	39
technieken 2 Condensatiegasketel + ventilatie systeem D + PV- panelen	140 ②	112	37 ③	32	25
technieken 3 Warmtepomp + ventilatie systeem D + PV-panelen	97	80	32	29	11
technieken 3 Warmtepomp + ventilatie systeem D + PV-panelen + zonneboiler	79	62	14	11	7 ④

Energieverbruik scenario's

E-peilen	variant 0 (bestaande situatie)	variant 1	variant 2	variant 3	variant 4
	1 ^e generatie dubbele beglazing	+hedendaags schrijnwerk + dakisolatie	+ binnen-isolatie 5cm + vloer-isolatie 5cm	+ buiten-isolatie 10cm	conform EPB nieuwbouw
technieken 0 Oliekachels/elektrische boiler	212	185	106	101	96
technieken 1 condensatiegasketel	188	163	95	75	68
technieken 2 Condensatiegasketel + ventilatie systeem D	154	126	51	46	39
technieken 2 Condensatiegasketel + ventilatie systeem D + PV- panelen	140	112	37	32	25
technieken 3 Warmtepomp + ventilatie systeem D + PV-panelen	97	80	32	29	11
technieken 3 Warmtepomp + ventilatie systeem D + PV-panelen + zonneboiler	79	62	14	11	7

5

Isolatiestrategieën - erfgoedwaardering

Binnen isolatie

Categorie 1 - case: Wasstraat				
Categorie 2 - case: Kartuizerlaan				
Energetisch/ akoestisch	Scenario 1 min.	Mogelijk tussenscenario	Mogelijke tussenscenario	Scenario 2 max.
Scheidingswand	-	-	-	voorzetwand 5 cm minerale wol + 2x gipskarton aan een zijde
Gevel		voorzetwand 5 cm minerale wol + 2x gipskarton	voorzetwand 5 cm minerale wol + 2x gipskarton	voorzetwand 5 cm minerale wol + 2x gipskarton
Dak	20 cm minerale wol	20 cm minerale wol	20 cm minerale wol	20 cm minerale wol
Schijnwerk	Schrijnwerk conform oorspronkelijk model in hout met performante dubbele beglazing	Schrijnwerk conform oorspronkelijk model in hout met performante dubbele beglazing	Schrijnwerk conform oorspronkelijk model in hout met performante dubbele beglazing	Schrijnwerk conform oorspronkelijk model in hout met performante dubbele beglazing
Vloer			10 cm XPS met zwevende dekvloer	10 cm XPS met zwevende dekvloer

Isolatiestrategieën - erfgoedwaardering

Buiten isolatie

Categorie 3 - case: Groendreef				
Categorie 4 - case: Palinghuizen				
Energetisch/ akoestisch	Scenario 1 min.	Mogelijke tussenscenario's	Mogelijke tussenscenario's	Scenario 2 max.
Scheidingswand <i>opsplitsing in 'wanden'</i>	-	-	-	voorzetwand 5 cm minerale wol + 2x gipskarton aan een zijde
Gevel		5 cm buitenisolatie	5 cm buitenisolatie	5 cm buitenisolatie
Dak	20 cm minerale wol	20 cm minerale wol	20 cm minerale wol	20 cm minerale wol
Schijnwerk	Schrijnwerk conform oorspronkelijk model in hout met performante dubbele beglazing	Schrijnwerk conform oorspronkelijk model in hout met performante dubbele beglazing	Schrijnwerk conform oorspronkelijk model in hout met performante dubbele beglazing	Schrijnwerk conform oorspronkelijk model in hout met performante dubbele beglazing
Vloer			10 cm XPS met zwevende dekvloer	10 cm XPS met zwevende dekvloer

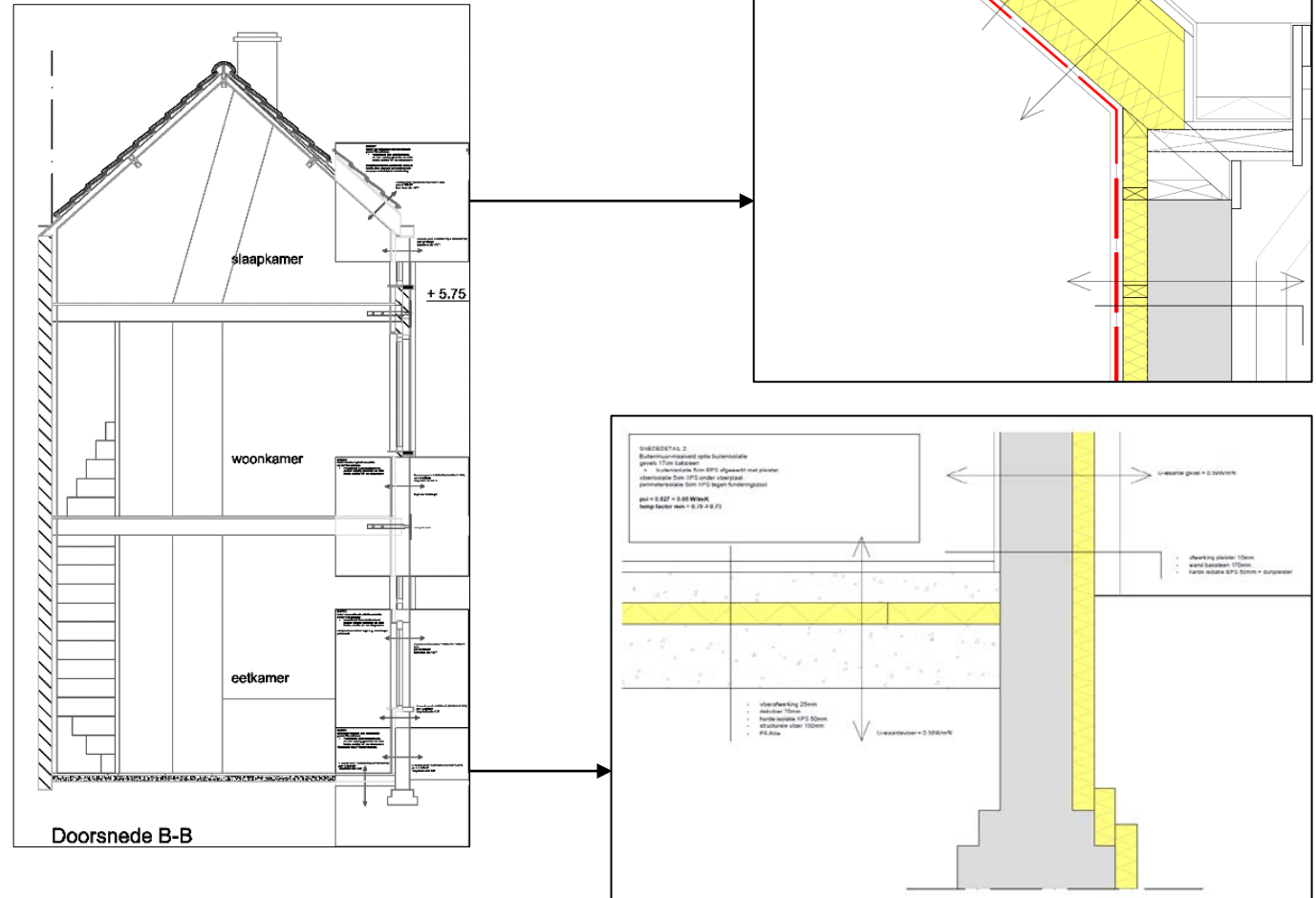
Detaillering

Minimale oppervlaktetemperatuur
(temperatuurfactor)

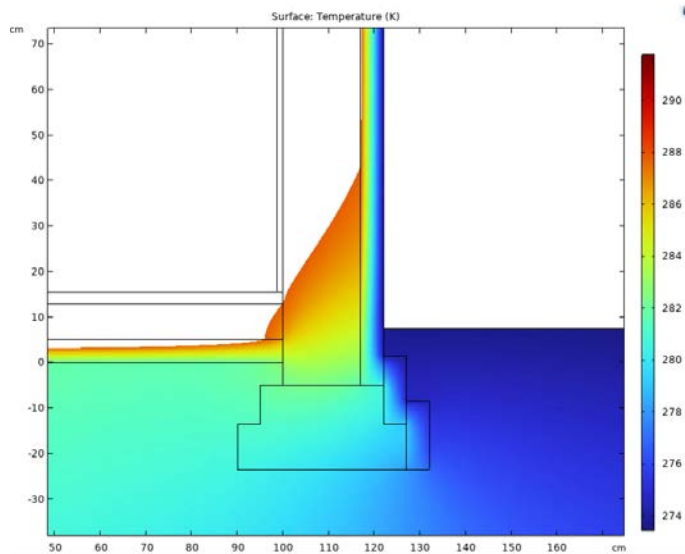
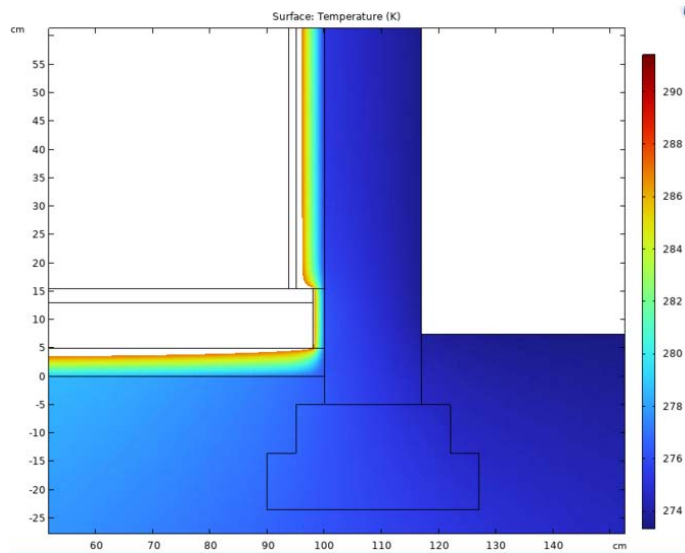
⇒ Condens vermijden

Maximale punt- of lijnkoudebrugfactor

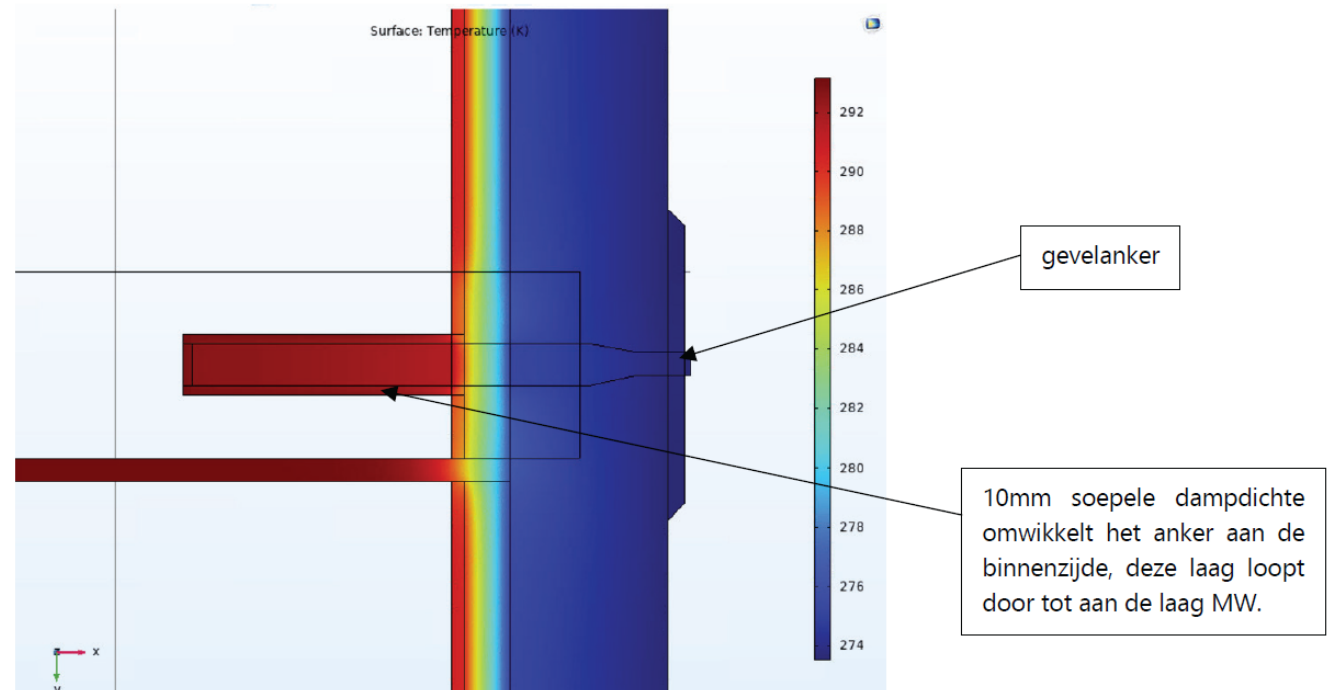
⇒ Energieverlies beperken

Detallering

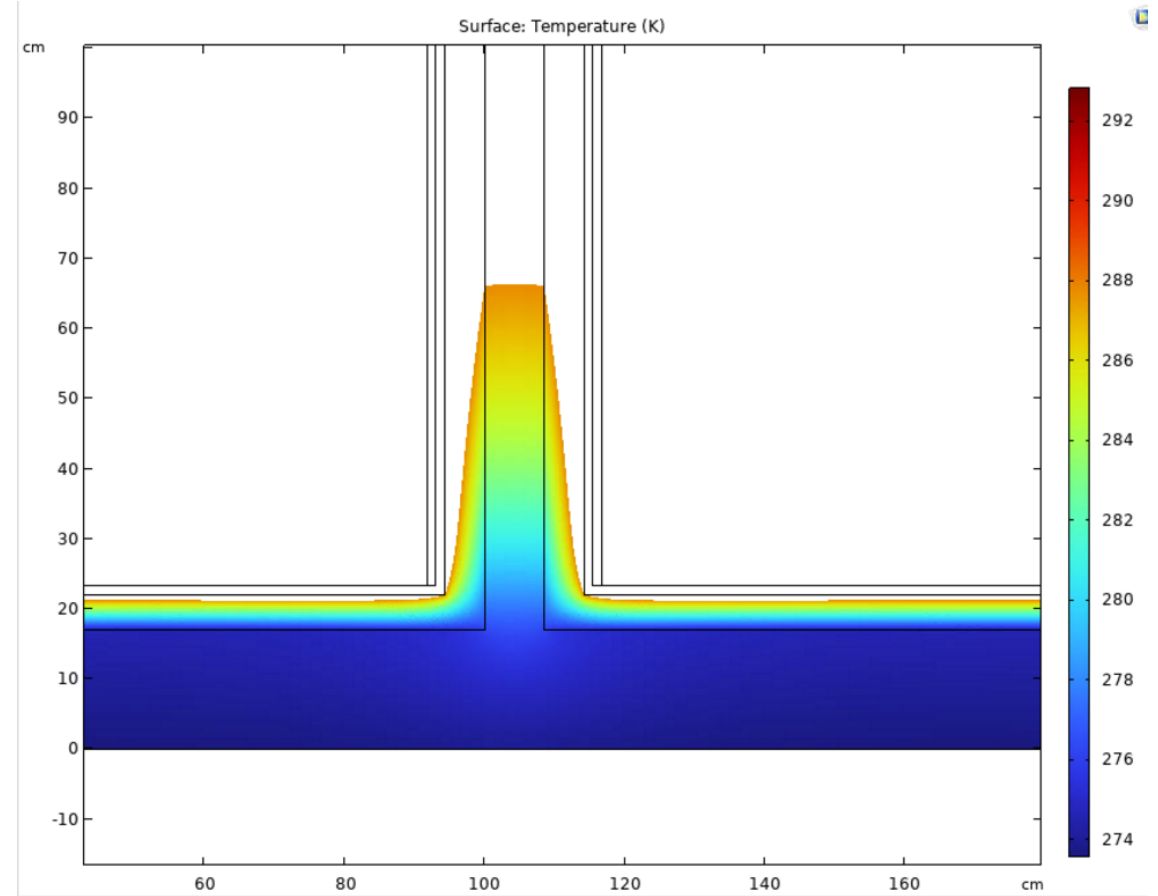
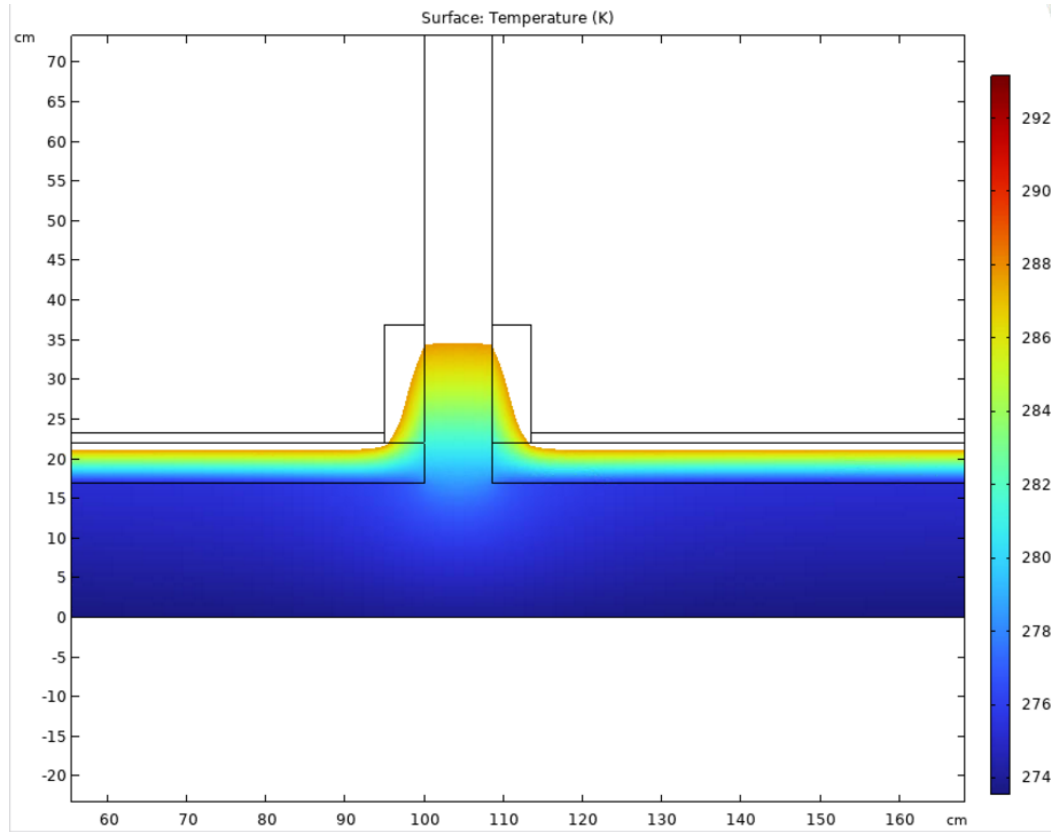
Binnenisolatie vs buitenisolatie

Isolatie punkoudebruggen

Detallering

Omloopisolatie bij binnenisolatie

Detaillering

Aandachtspunten buiten studie:

- Houtrot balken (dampdiffusie of opzuigen van vocht door de kop van de balk)
- Corrosie draagstructuur of ankers
- Opstijgend vocht vloer
- Regendoorslag en vochtschade buitengevel
- Schimmel
- Luchtlekken
- ...

Detaillering

Lijst:

- *Renovactive WTCB 2017: info rond inwendige condensatie, isolatie rond balkkoppen, correcte uitvoeringswijze,...*
- *WTCB technische voorlichtingen: binnenisolatie, na-isolatie,...*
- *gespecialiseerd advies Onroerend Erfgoed (<https://www.onroenderfgoed.be/gespecialiseerd-advies>):*
  - *Energiezuinig leven in woningen met erfgoedwaarde*
  - *Afwegingskader Historisch schrijnwerk*
  - *Afwegingskader Dakisolatie*
  - *Afwegingskader muurisolatie*
  - *Afwegingskader vloerisolatie*
  - *Afwegingskader ventilatie*
  - *Afwegingskader Zonne-energie in een erfgoedcontext*
  - *Een geïntegreerde aanpak van het conservatieproces*
  - *Onderzoeksrapport Energiezuinige maatregelen in monumenten met woonfunctie*

[Onderzoeksrapport over de ontwikkeling van een energieprestatiecertificaat voor beschermde woningen / Onroerend Erfgoed](#)

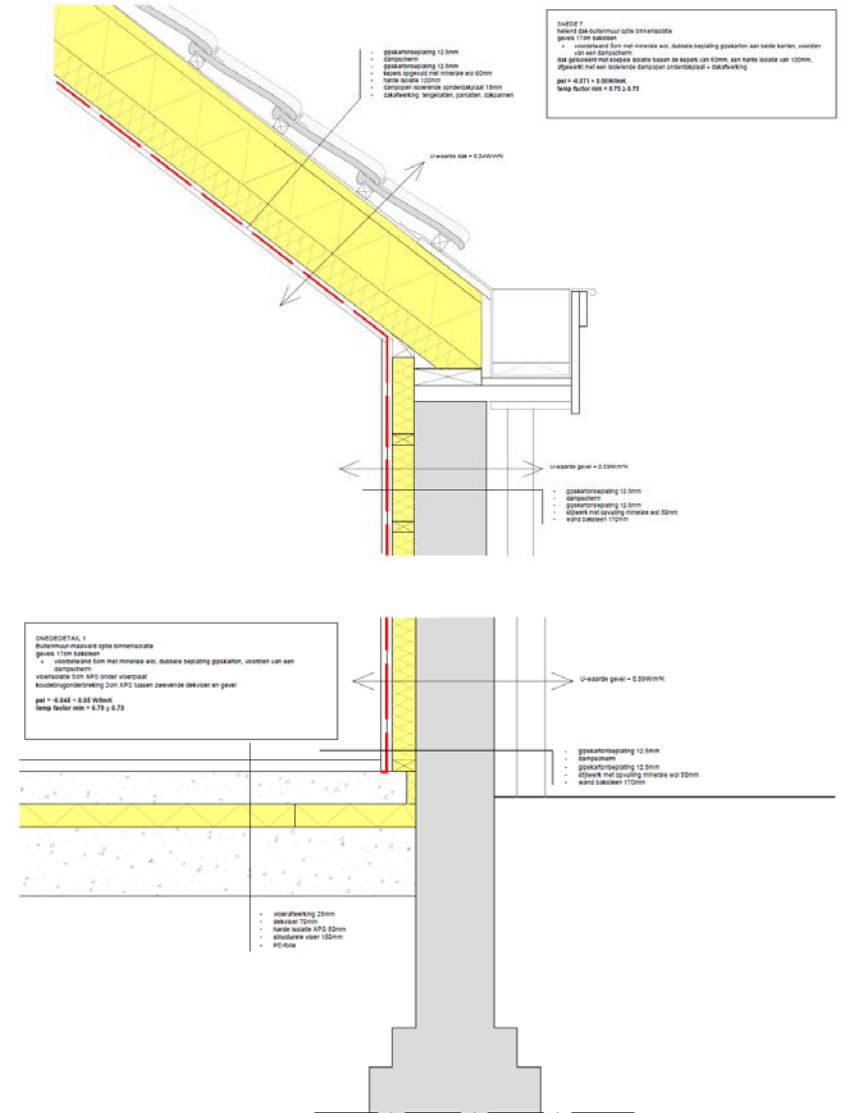
⇒ “erfgoedenergie-advies”

Contactpersoon: Inge Appermont (Agentschap Onroerend Erfgoed)

Erfgood en energieverbruik: de eeuwige uitzondering?

Beluiken in Gent – Energetische opwaardering

<https://stad.gent/nl/wonen-bouwen/nieuws-evenementen/de-gentse-beluiken-verleden-heden-en-toekomst>

